

Nederband

Een selectie uit eerste en laatste verhalen

Elegant flitsen ze voorbij. Efficiënt bereiken ze hun doel. Maar vertrouwen doe je ze beter niet. Gemeen nemen ze altijd de voorrang. Ze rinkelen, ze piepen. Remmen hoeven ze niet te hebben, want ze mogen overal in, op, onder en door. Elke automobilist houdt beleefd halt. Als Vlaming in Nederland loop ik in Groningen door de Noordelijke hoofdstad van de kamikaze. Wie hier geen fiets heeft (komt overal te laat) vraagt zich af of hij of zij überhaupt de beoogde bestemming kan bereiken.

Alles wordt met de fiets vervoerd. Het is dan ook het goedkoopste transportmiddel. Kinderen zitten in aanhangwagens. Bierkratten rinkelen op een voorafje, zo'n constructie vooraan de fiets. En er zijn bakfietsen, moeilijk te bedienen, maar bijzonder effectief. In de rangorde van de fietsen is de bakfiets ongekroond koning. Wie snel zijn bestemming wil bereiken, huurt een bakfiets. Groot en onpraktisch, maar met een baanruimend effect. Je zal de wegen nooit zo open voor je hebben zien liggen.

Er is nog een ander verhaal met het fietsten verbonden. Waar Vlaamse passagiers op de fiets door hun politie met harde hand (en boete) van hun fiets worden gejaagd, hebben Nederlanders zich inmiddels quasi maffiagewijs ook aan die macht onttrokken. Personenvervoer is hier gratis. Bijna de helft van de fietsen wordt door minstens twee personen bevolkt. Jonge vrouwen zijn hiervoor het meest geschikt. Zij zitten elegant als een amazone achterop. En dragen intussen hun tas. Of boodschappen. Of boeken. Er is de mogelijkheid ook iets te eten mee te nemen. Of een tijdschrift om te lezen. Muziek te spelen. Ze zijn ook een uiterst aangename gesprekspartner. Ongeacht waar de fiets naartoe snelt, entertainen ze hun gastheer of -vrouw.

Fietsen wordt zo verheven tot kunst. De kunst van het elegant achterop springen. De bestuurder vertrekt met een klein vaartje. De passagier neme een kleine aanloop en nestelt zich vervolgens elegant op het rijdende vehikel. Succes verzekerd. Maar niet voor Vlamingen. Zij worden niet van op jonge leeftijd in dit springen getraind. Gevaren schuilen overal. Wie de fiets slim af wil zijn, komt bedrogen uit. Ik heb geen probleem grootmoedig toe te geven dat dit staaltje springkunst me te hoog gegrepen is.

Wat ik wel goed kan, is mensen vervoeren. Ik heb het in Vlaanderen af en toe wel een straat lang kunnen volhouden. (Nadien werd ik achtervolgd door zwaailichten.) Maar hier in Groningen waar ik niets te vrezen heb, moet dit vervoeren me wel lukken. Na lang aandringen laat ik me zelfs overhalen om de passagier ook te laten springen, wat meestal met een klein gillette van mijn kant wordt bekrachtigd. Daarna volgt nog even de kwestie van de verdeling van gewichten, waarna de opluchting aanbreekt. Nu kan het niet meer mis gaan. Op zo'n goede dag breng ik een hels ritje, inclusief de onvermijdelijke bruggen, bochten, auto's, voetgangers en (zeer geduldige) andere fietsers tot een goed einde, waarna ik nietsvermoedend van mijn fiets spring. In Vlaanderen behoort de amazonezit immers tot de tijd waar vrouwen nog geen stemrecht hadden. Bliksemsnel voel ik het gewicht van mijn fiets veranderen, gevolgd door een knal en een uitroep vol verwijten. Er zijn voordelen aan de oerdegelijke Vlaamse zit: één been aan elke kant. Dit voorjaar geef ik een cursus.

Ode aan Joost Zwagerman

Dan is er plots dat gaatje in mijn hoofd, die opening, waardoor mijn pen naar buiten weet te glippen, de woorden door mijn vingers wippen, mijn geest door hogerhand wordt bijgestaan.

Ik voel me dronken ook al nam ik niets anders tot mij dan woord en tekst en teken, een enkel beeld, een visie, een gevoel.

Mijn lief, de broccoli, het mes, de koelkast vol met groenten,
en ik probeer vergeefs dat ritme in mijn hoofd in zinnen om te zetten.
Ik zeg "Het is alsof ik leef"
een lege blik wordt mij nu toegeworpen
en af toe klinkt snijdend scherp de stem waarmee een zin zo vol van schoonheid wordt doorkliefd.

Hoe komt het toch dat ik
door weinig anders word beroerd
dan wat wij ooit aan tekens hebben afgesproken
een stem zonder geluid
een kader
woorden met een punt een komma en een ziel.

Gesprek wordt tevergeefs gehouden, frequenties niet goed afgestemd, vibraties reiken mijlenver uiteen
alleen de sterren kunnen mij nu raken.

Het geeft me niets
vandaag, de avond, dit moment
is alles wat ik ooit heb willen leven.